

## CHƯƠNG TRÌNH CHUYỂN ĐỔI SỐ NGÀNH THƯ VIỆN ĐẾN NĂM 2025, ĐỊNH HƯỚNG ĐẾN NĂM 2030

**N**gày 11 tháng 02 năm 2021, Thủ tướng Chính phủ Nguyễn Xuân Phúc vừa ký quyết định số 206/QĐ-TTg phê duyệt “Chương trình chuyển đổi số ngành thư viện đến năm 2025, định hướng đến năm 2030”.

Mục tiêu chung của Chương trình là:

- Ứng dụng mạnh mẽ, toàn diện công nghệ thông tin, nhất là công nghệ số nhằm nâng cao năng lực hoạt động của các thư viện và hình thành mạng lưới thư viện hiện đại;

- Bảo đảm cung ứng dịch vụ đáp ứng nhu cầu của người sử dụng;

- Thu hút đông đảo người dân quan tâm, sử dụng dịch vụ thư viện, góp phần nâng cao dân trí, xây dựng xã hội học tập.

Mục tiêu đến năm 2025:

- 100% thư viện công lập có vai trò quan trọng được Nhà nước ưu tiên đầu tư cùng với Thư viện Quốc gia Việt Nam, thư viện công cộng tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương (thư viện có vai trò quan trọng) hoàn thiện và phát triển hạ tầng số, dữ liệu số, triển khai liên thông, chia sẻ tài nguyên và sản phẩm thông tin thư viện theo chức năng, nhiệm vụ, văn bản hợp tác;

- 100% thư viện có vai trò quan trọng, thư viện công cộng tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương, thư viện đại học và thư viện chuyên ngành ở Trung ương có trang thông tin điện tử cung cấp dịch vụ trực tuyến, tích hợp với thành phần dữ liệu mở của Hệ tri thức Việt số hóa; 80% thư viện chuyên ngành và thư viện đại học khác, 60% thư viện cơ sở giáo dục phổ thông, cơ sở giáo dục nghề nghiệp và các cơ sở giáo dục khác có trang thông tin điện tử có khả năng cung cấp dịch vụ trực tuyến trên nhiều phương tiện truy cập (trừ các dịch vụ thuộc phạm vi bí mật nhà nước và dịch vụ độc hạn chế).

- 70% tài liệu cổ, quý hiếm và bộ sưu tập tài liệu có giá trị đặc biệt về lịch sử, văn hóa, khoa học do các thư viện có vai trò quan trọng thu thập và quản lý được số hóa; 70%

tài liệu nội sinh, các công trình nghiên cứu khoa học do các thư viện chuyên ngành, thư viện đại học thu thập và quản lý được số hóa.

- 100% người làm công tác thư viện được đào tạo và đào tạo lại, cập nhật các kiến thức, kỹ năng vận hành thư viện hiện đại;

- 60% số thư viện trong cả nước trở lên được kiểm tra, quản lý thông qua hệ thống quản lý thông tin của cơ quan quản lý.

Định hướng đến năm 2030, Chương trình xác định: Tiếp tục đẩy mạnh chuyển đổi số, phát triển thư viện số, thực hiện liên thông ở mọi loại hình thư viện, bảo đảm cung ứng hiệu quả dịch vụ cho người sử dụng thư viện mọi nơi, mọi lúc.

Giải pháp mà Chương trình đưa ra là:

- Nâng cao nhận thức, tăng cường tuyên truyền;

- Hoàn thiện cơ chế, chính sách và các quy định của pháp luật;

- Hoàn thiện và phát triển hạ tầng số của ngành thư viện;

- Phát triển dữ liệu số ngành thư viện;

- Xây dựng và phát triển nền tảng số;

- Bảo đảm an toàn, an ninh mạng;

- Phát triển và nâng cao chất lượng nguồn nhân lực;

- Đẩy mạnh hợp tác quốc tế, ...

Về phát triển dữ liệu số, Chương trình tập trung thúc đẩy các dự án số hóa tài liệu và tài nguyên, sản phẩm thông tin thư viện trên cơ sở tạo mới và tích hợp với cơ sở dữ liệu số sẵn có theo hướng mở, chú trọng tài nguyên giáo dục mở; hình thành cơ sở dữ liệu hệ thống định danh các thư viện, cơ quan thông tin và các dịch vụ cung ứng tại thư viện cũng như trên không gian mạng. Hỗ trợ, thúc đẩy hợp tác để cung cấp dịch vụ định danh cho người sử dụng; xây dựng hệ thống cung cấp dịch vụ trực tuyến và phổ biến rộng rãi tới tất cả người dân, có phân biệt các đối tượng đặc thù. Đồng thời, xây dựng mục lục liên hợp phản ánh tài liệu dùng chung và mục lục liên hợp với một số ngành, lĩnh vực; tăng cường dịch vụ thông

tin chuyên đề, đổi mới dịch vụ thông tin thư viện theo hướng cung cấp thông tin và tri thức theo yêu cầu. Đa dạng hóa các dịch vụ thư viện sử dụng tài nguyên số, sản phẩm thông tin số ứng dụng trí tuệ nhân tạo.

Về xây dựng và phát triển nền tảng số, Chương trình đã xác định sẽ xây dựng, tích hợp, kết nối, liên thông, chia sẻ cơ sở dữ liệu, trao đổi tài nguyên thông tin số giữa các thư viện trong cả nước và nước ngoài; hợp tác trong bổ sung, chia sẻ, dùng chung cơ sở dữ liệu hoặc quyền truy cập tài nguyên thông tin số. Cung cấp dịch vụ trực tuyến (giới thiệu tài nguyên thông tin mới, tra cứu tài nguyên thông tin, mượn/trả, gia hạn tài nguyên thông tin, sao chụp từ xa,...) hỗ trợ học tập, nghiên cứu và giải trí cho người dân. Cùng với đó, phát triển các ứng dụng trên thiết bị di động thông minh (điện thoại di động, máy tính bảng,...) để cung cấp các dịch vụ và khả năng truy cập vào các nguồn tài nguyên thông tin của thư viện ở mọi lúc, mọi nơi. Đồng thời, xây dựng dữ liệu mở để người dân, cộng đồng, doanh nghiệp, thư viện cộng đồng, thư viện tư nhân có phục vụ cộng đồng cùng tham gia, góp phần xây dựng hệ sinh thái dữ liệu mở về thư viện và mạng thông tin thư viện quốc gia, góp phần xây dựng thành phố thông minh và xây dựng xã hội học tập.

Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đã được giao các nhiệm vụ cụ thể trong triển khai Chương trình:

- Chủ trì xây dựng kế hoạch, chương trình cụ thể để tổ chức triển khai thực hiện Chương trình.

- Chủ trì theo thẩm quyền để xây dựng, sửa đổi, ban hành hoặc trình cấp có thẩm quyền ban hành các văn bản quy phạm pháp luật thúc đẩy chuyển đổi số ngành thư viện; phối hợp với các bộ, cơ quan trong việc xây dựng, hoàn thiện, ban hành các văn bản pháp luật liên quan.

- Chủ trì theo chức năng, nhiệm vụ, thẩm quyền để xây dựng và triển khai các dự án tại Phụ lục kèm theo Chương trình.

- Chủ trì hoặc phối hợp triển khai tổ chức

đào tạo, bồi dưỡng nâng cao chất lượng nhân lực đáp ứng yêu cầu chuyển đổi số ngành thư viện.

- Tổ chức kiểm tra, giám sát và đánh giá, tổng hợp hằng năm, báo cáo Thủ tướng Chính phủ; tổ chức sơ kết vào năm 2025 và tổng kết vào năm 2030; đề xuất Thủ tướng Chính phủ điều chỉnh, bổ sung nội dung Chương trình trong trường hợp cần thiết.

- Ban hành hoặc trình cơ quan có thẩm quyền ban hành tiêu chuẩn quốc gia, quy chuẩn kỹ thuật quốc gia trong hoạt động thư viện.

Trong Quyết định 206/QĐ-TTg cũng đã chỉ rõ trách nhiệm của các bộ, cơ quan ngang bộ, cơ quan thuộc Chính phủ và Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương trong thực hiện Chương trình.

5 nhiệm vụ trọng tâm đã được xác định trong triển khai chương trình chuyển đổi số ngành thư viện (giai đoạn 2021 - 2025), cụ thể như sau:

- Triển khai Dự án số hóa tài liệu tập trung;

- Xây dựng Dự án mục lục liên hợp sử dụng chung;

- Xây dựng Dự án xây dựng cơ sở dữ liệu về thư viện Việt Nam;

- Xây dựng tiêu chuẩn, quy chuẩn kỹ thuật quốc gia về thư viện (tập trung vào quy trình hoạt động thư viện, chuyên môn nghiệp vụ thư viện, liên thông thư viện, số hóa tài liệu thư viện);

- Xây dựng và thực hiện chương trình nâng cao trình độ nguồn lực thư viện (tập trung vào quản lý thư viện hiện đại, trình độ chuyển đổi số trong thư viện).

“Chương trình chuyển đổi số ngành thư viện đến năm 2025, định hướng đến năm 2030” đã xác định những định hướng cụ thể cho ngành thư viện trong thời gian tới. Đó cũng là những chỉ đạo hết sức thiết thực góp phần đưa Luật Thư viện vào cuộc sống và xác định các nhiệm vụ và giải pháp ngành thư viện cần phải triển khai để có những đóng góp chung vào Chương trình chuyển đổi số quốc gia.

**Vũ Dương Thúy Nga**